

Opinnäytetyö (AMK)

Esittävä taide/ Musiikki

2023

Silvia Raia

Pedagoginen näkökulma huilunsoiton opettamiseen

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Esittävä taide/ Musiikki

2023 | 37 sivua

Silvia Raia

Pedagoginen näkökulma huilunsoiton opettamiseen

Opinnäytetyön tavoitteena on ollut syventää kirjoittajan pedagogisia taitoja huilunsoitonopettajana uusimmilla oppimis- ja opetuskokemuksilla.

Tässä opinnäytetyössä on käytetty haastattelua tiedonkeruumenetelmänä. Lisäksi on reflektoitu kirjoittajan ideoita, opetustapoja ja huilupedagogiikkaan liittyviä kokemuksia. Kirjoittaja on halunnut haastattelujen avulla selvittää eri musiikkikoulujen ja konservatorioiden huiluopettajilta, mitä opetus- ja harjoitusmenetelmiä he kokeneina huiluopettajina ovat käyttäneet, millaisia haasteita he ovat kohdanneet huilunsoitonopetuksessaan ja miten he ovat ratkaisseet erilaisia ongelmia.

Opinnäytetyön tuloksena kirjoittaja kertoo henkilökohtaisen näkemyksensä siitä, miten huilunsoitonopettaja voi jatkuvasti kehittää itseään tutkimalla omia tavoitteitaan ja kokemuksiaan, pohtimalla omien opiskelijoidensa oppimistuloksia, sekä uusia tapoja ja mahdollisuuksia opettaa huilunsoittoa. Opinnäytetyö sisältää listan huilunsoitonopetuksessa yleisimmin käytetyistä oppimateriaaleista, huilunsoittoon liittyvistä soittoteknisistä vaikeuksista ja vihjeitä niiden päihittämiseksi.

Opinnäytetyön tekijä on pitänyt opinnäytetyöprosessia todella hyödyllisenä, koska siinä opittuja uusia ajatuksia on käsitelty ja jäsennelty niin, että niistä on tullut uutta pääoma hänen uralleen huilunsoitonopettajana.

Asiasanat:

huilu, huilunsoitto, huilistit, huilunsoitonopetus, pedagogiikka, musiikkipedagogiikka, musiikki, opettaminen.

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Performing Arts/ Music

2023 | 37

Silvia Raia

Pedagogic View to the Teaching of the Flute

The aim of this thesis has been to deepen the author's pedagogical skills as a flute teacher with the latest learning and teaching experiences in the pedagogy of the flute playing. In this thesis, an interview has been used as a method of fact-finding. Also, reflection on the author's ideas, teaching habits and experiences related to flute pedagogy have been used. With interviews, the author has wanted to find out from some flute teachers in various music schools and conservatories what teaching and practice methods they have used as experienced flute teachers, what challenges they have faced in their flute teaching work and how they have solved the problems.

As a result of the thesis, the author explains her personal view of how a flute teacher can constantly develop herself/himself by studying her/his personal goals and experiences in depth, by considering the learning outcomes of her/his flute students, as well as new ways and opportunities to teach the flute. The thesis includes a list of the most commonly used teaching materials in the teaching of flute playing and the technical difficulties associated with flute playing, as well as some clues to overcome them.

The author of the thesis has found the thesis process useful, because the new concepts learned have been processed and organized in it becoming a new capital for her career as a flute teacher.

Keywords:

flute, flute playing, flutists, flute teaching, pedagogy, music pedagogy, music, teaching.

Sisältö

1 Johdanto	8
2 Huilunsoitonopetuksen tutkiminen haastattelujen avulla	11
2.1 Oleg Sytianko	11
2.2 Signe Sjölund	13
2.3 Francesco Baldi	15
2.4 Marco Ferraguto	16
3 Henkilökohtainen näkemys huilunsoitonopettajan edistymisestä	19
3.1 Henkilökohtaiset kokemukset ja avainosaaminen	19
3.2 Henkilökohtaiset tavoitteet ja oppimismahdollisuudet	22
4 Henkilökohtaisia kokemuksia huilunsoitonopettajana	25
4.1 Yleisopetuksesta kohti syventävää	25
4.2 Huilunsoiton oppitunnin rakenne	26
4.3 Huilunsoiton yleisiä teknisiä haasteita	29
4.4 Lista huilun- ja pikkolonsoiton oppikirjoista vaikeusjärjestyksessä	32
5 Huilunsoitonopetus – rakkauden teko	35
Lähteet	36

Kuvat

Kuva 1. Koulutuksen pedagogiikka, enemmän kuin vain muotisana. (Pedagogiikka.)	10
Kuva 2. Leukaperän ja leuan perusasento. (Floyd 1990, 57)	12
Kuva 3. Leuka suhteessa alahuulen liikkeeseen. (Floyd 1990, 57)	12
Kuva 4. Nuottien nimet. (Kuva huiluluokasta, Silvia Raia.)	15
Kuva 5. Oikean käden peukalotuki. (Flute center of New York. a.)	30
Kuva 6. Käsien sijainti huilulla. (Etsy.)	30
Kuva 7. Huilun tukityyny. (Flute center of New York.b.)	30
Kuva 8. Pneuma Pro -puhalluksenohjaaja puhallusharjoituksiin. (F-musiikki.)	30
Kuva 9. Käyrän suukappaleen jalusta. (Music & Art.)	31
Kuva 10. Silmukka suukappale. (Jupiter.)	31
Kuva 11. Huilun eri osat. (AMRO-musiikki.)	31
Kuva 12. Kuva 12. Ihmisen suu, pää ja kaula. (Wikipedia.a. Ihmisen suu.)	32
Kuva 13. Henkitorvi. (Wikipedia.b. Henkitorvi.)	32
Kuva 14. Oppikirjoja huilulle. (Silvia Raian kuva huilunuoteistaan.)	34

Käytetyt lyhenteet tai sanasto

Pedagogisia käsitteitä

Nämä pedagogiset käsitteet auttoivat minua pedagogisten opintojeni aikana syventämään uuden pedagogisen maailman lähestymistä. Mielestäni nämä käsitteet ovat merkityksellisiä ja opettajan on todella tärkeää tuntea ne.

Affektiivinen side

Psykologiassa affektiivinen side on eräänlainen kiintymyskäyttäytyminen, joka yhdellä yksilöllä on toiseen yksilöön. (Wikipedia.c. Affectional bond.)

Kriittinen ajattelu

Kriittinen ajattelu on älyllisesti kurinalainen prosessi, jossa aktiivisesti ja taitavasti konseptoidaan, sovelletaan, analysoidaan, syntetisoidaan ja/tai arvioidaan havainnoinnista, kokemuksesta, pohdinnasta, päättelystä tai viestinnästä kerättyä tai syntynyttä tietoa, joka ohjaa uskomukseen ja toimintaan. Esimerkillisessä muodossaan se perustuu universaalsiin älyllisiin arvoihin, jotka ylittävät aihepiirit: selkeys, tarkkuus, johdonmukaisuus, relevanssi, luotettavat todisteet, oikeanlaiset päätelmät, syvyys, laajuus ja oikeudenmukaisuus. (The Foundation of critical thinking.)

Avaintaidot

Avaintaidot ovat nykyaikaisessa tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen summa. Mitkä tahansa yleistaidot, joita pidetään välttämättöminä, jotta ihmiset voivat osallistua tehokkaasti työelämäänsä. Avaintaidot koskevat työtä yleisesti sen sijaan, että ne koskisivat jonkin tietyn ammatin tai toimialan työtä. (Unesco-Unevoc.)

Oppimistarpeet

Perusoppimisen tarpeilla tarkoitetaan tietoja, taitoja, asenteita ja arvoja, joita ihmiset tarvitsevat selviytyäkseen, parantaakseen elämänsä laatua ja jatkaakseen oppimista. (Unesco.)

Osaamistavoitteet

Oppimistavoitteet ovat osaamiskokonaisuuksia, jotka ilmaisevat, mitä opiskelija tietää, ymmärtää tai pystyy tekemään oppimisprosessin päätyttyä, pitkäksi tai lyhyeksi aikaa. (Creating learning outcomes.)

Elinikäinen oppiminen

Elinikäinen oppiminen on käsite, joka tarkoittaa ylimääräisen koulutuksen tavoittelua ja lisätaitojen kehittämisestä, joka laajenee virallisen tai pakollisen koulutuksen ulkopuolelle. Elinikäinen oppiminen on yleensä vapaaehtoista ja omaehtoista, koska se perustuu pyrkimykseen oppia lisää, hankkia uusia taitoja ja tukea ammatillista kehitystä. Usein elinikäinen oppiminen perustuu henkilökohtaiseen täyttymykseen tai nautintoon. (Higher education.)

Mentorointi

Mentorointi on positiivinen ja kannustava oppimisen ja kehityksen helpottaminen, jonkin tietyn alan kokeneemman, tietoon tai asiantuntemukseen perehtyneen henkilön ja vähemmän asiantuntevan tai uuden henkilön välillä. Palvelusektorilla, mentoroinnilla on monenlaisia muotoja ja rakenteita, joilla on erilaisia tavoitteita, kuten jonkinlaisen siirtymän tukeminen, opetuksen/koulutuksen täydentäminen ja sosiaalinen tuki. (Oxford research encyclopedias.)

Lähikehityksen vyöhyke

Lähikehityksen vyöhykkeellä tarkoitetaan eroa sen välillä, mitä oppija voi tehdä ilman apua, ja mitä hän voi saavuttaa ammattitaitoisella ohjauksella ja tuella. (Simply psychology.)

Kognitiivinen tuki (tuettu oppiminen)

Kognitiivisella tuella tarkoitetaan uusien käsitteiden pilkkomista pienemmiksi osiksi, jotta ne voidaan oppia helpommin. Se on prosessi, jota monet opettajat ovat jo käyttäneet vuosikymmeniä, mutta joka on viime aikoina saanut paljon enemmän huomiota yhtenä opetuksen lähestymistapana. Käyttämällä kognitiivista tukea opettajat voivat parantaa sitä todennäköisyyttä, millä oppilaat ottavat haltuunsa uusia materiaaleja ja säilyttävät oppimansa tiedon. (Education corner.)

1 Johdanto

Kokemattoman soitonopettajan on tärkeää määritellä ja tiedostaa, mitä opettaminen tarkoittaa. On myös tärkeää tiedostaa jatkuvan oppimisen merkitys omassa pedagogisessa työssään. Jokaisen opettajan on parannettava valmentaja- ja mentorointitaitojaan ja jatkuvaa oppimistaitoaan, jotka ovat opetuksen alussa tärkeämpiä kuin opettajan edistyneet instrumenttitaidot. Opettaminen tarkoittaa opetuksen opettelua, ja se tarkoittaa jatkuvaa oppimista, joka on tärkein taito, jota aloitteleva opettaja kannattaa yrittää tavoitella.

Opetuksen määritelmät eroavat toisistaan: englannin sanastossa "opettaminen"-sana selitetään opettajan ammattina, erityisesti peruskoulussa, lukiossa tai yliopistossa. (Teaching.)

Toinen opetuksen määritelmä on osallistumisen prosessi, opiskelijan oppimistarpeisiin, kokemuksiin ja tunteisiin. Se on myös opettajan väliin tulemista tiettyjen asioiden oppimiseksi ja oppilaiden kehittämiseksi pidemmälle kuin mitä he jo osaavat. (What is teaching?)

Onko edistyminen annetun opetuksen ulkopuolella välttämätöntä vain oppilaalle vai myös opettajalle? Voimme kysyä myös, kuinka kauan opettajan on oleellista osallistua opiskelijan oppimistarpeisiin.

Opetussisällön laatu on hyvän opetuksen lähtökohta. Opetettavan aineiston opiskelu ja kaikkein tärkeimmän opetussisällön valitseminen tarkoittaa, että opettaja voi valita aineistoa, joka saattaa edistää oppilaiden avaintaitoja. (Kuva 1.) Jokaisessa maassa on viralliset ohjeet, jotka perustuvat kunkin koulun, oppilaitoksen tai yliopiston erityisiin oppimistavoitteisiin. Jokaisen opettajan täytyy olla tietoinen niistä ja tuntea ne.

Nykypäivän opettaja auttaa suuresti teknisten apuvälineiden käyttö oppimistarkoituksiin. Ne tarjoavat laajan tietolähteen, jota opettaja voi vapaasti soveltaa ja siten käyttää opettajan arvokasta pedagogista vapautta, kun hän valitsee kriittisesti aineistoa, josta hän luo henkilökohtaisen valikoiman oppimissisällöistä.

Opetus on ammatillista koulutusta, joka perustuu kykyyn kommunikoida uuden oppijayhteisön kanssa ja välittää kriittistä ajattelua, mutta myös ohjata ja antaa, sekä saada jatkuvasti ideoita ja pohdintoja. Hyvän yhteyden vakiinnuttamiseksi oppijoihin opettajan tulisi ylläpitää ja edistää terveitä elämäntapoja, myös psykologisesti, koska yksi hyvä opetuksen lähtökohta on myös toimia esimerkkinä oppijoille.

Opetus perustuu sekä opettajan että oppijan henkilökohtaisiin kokemuksiin: mentorointisuhde ja opettajuus ovat aiheita, jotka ovat saaneet viime aikoina suurta huomiota.

Huilu on tärkeä instrumentti, ja sitä opiskellaan laajalti, erityisesti ala- ja yläkoulun musiikkitunneilla. Huilussa on tapahtunut paljon muutoksia sen koko historian ajan. Pienille huilunsoittajille soittimen keveys ja kuljetettavuuden helppous on etu. Lisäksi lasten on helppoa kuunnella huilun korkeita säveliä.

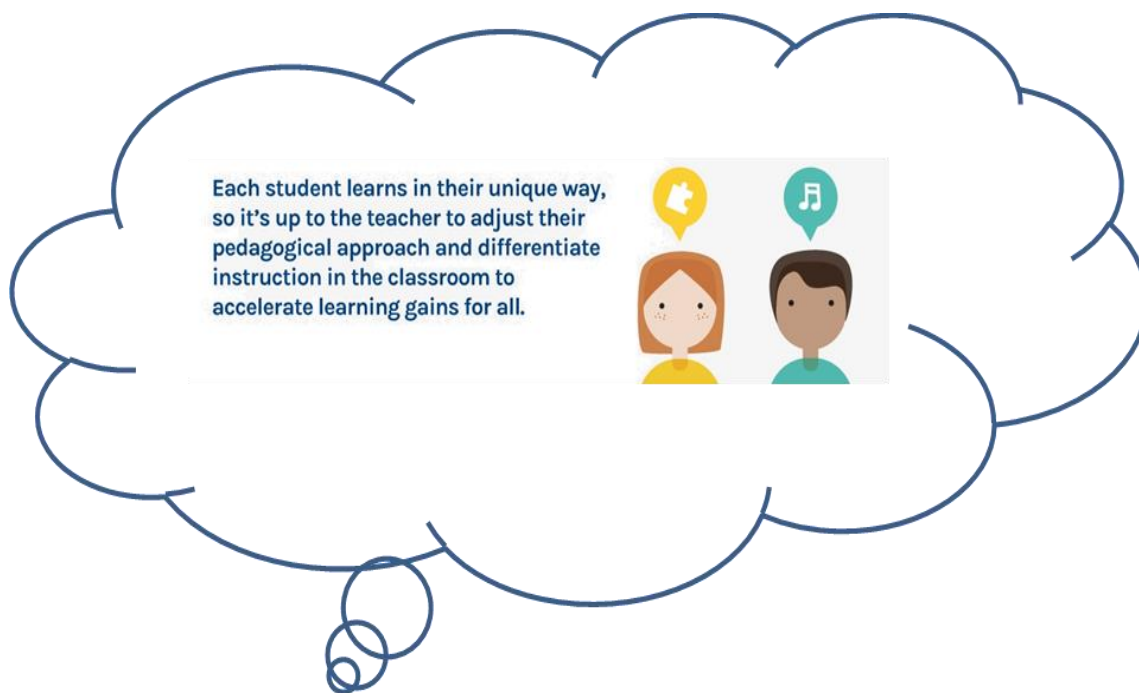
Jean Piagetin kognitiivisen kehitysteorian mukaisessa konkreettisessa toiminnallisessa vaiheessa olevat nuoret huiluoppilaat voivat nopeasti omaksua ja ymmärtää esimerkiksi huilutunnilla puhutun sisällön, musiikin ja notaation toiminnan. Siinä iässä lapset voivat myös oma-aloitteisesti luoda empaattisen hellyyden siteen musiikinopettajaan, koska lapset tarvitsevat tunneturvallisen pohjan tunteakseen olevansa valmiita kohtaamaan elämän vaikeuksia.

Musiikki on taiteellisen kielen lisäksi soittamisen iloa, jolla huiluopiskelijat voivat kommunikoida. Tämä soittamisen ilo muodostaa henkilökohtaisia perustavanlaatuisia struktuureja (George Kelly), jotka ovat välttämättömiä, jotta pitkäaikaisen muistin tietoja voidaan lisätä.

Kaikki nämä liittyvät elinikäisen oppimisen pedagogisiin käsitteisiin: spiraalilähestymistapaan (ensin osa-alueet ja sitten kokonaisuudet), kognitiivinen tuki (tuettu oppiminen) ja lähikehityksen vyöhykkeeseen.

Tämä opinnäytetyö sisältää kirjallisuuskatsauksen ja kokeneiden huilunopettajien haastattelut, joiden avulla pyrin löytämään vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

Mitä tehokkaita opetusmenetelmiä huilunsoitonopettajat ovat löytäneet erilaisissa tilanteissa opettaessaan huilunsoittoa? Mitä yhteisiä ongelmia huilunsoitonopettajat ovat kohdanneet liittyen huilunsoitonopetuksen soittoteknisiin haasteisiin ja miten he ovat ratkaisseet ne?

Kuva 1. Koulutuksen pedagogiikka, enemmän kuin vain muotisana. (Pedagogy.)

2 Huilunsoitonopetuksen tutkiminen haastattelujen avulla

Tutkiakseni huilunsoitonopetusta tarkemmin haastattelin neljää kokenutta huilunsoitonopettajaa. Pyysin heitä kertomaan huilunsoitonopetukseen liittyvästä näkemyksestään, huilunsoiton erilaisista soittoteknisistä yleisongelmista ja ratkaisuksista, sekä muista kiinnostavista huilunsoitonopetukseen liittyvistä seikoista. Kiitän heitä kaikkia siitä, että he omistivat tälle opinnäytetyölle osan ajastaan ja jakoivat korvaamattoman arvokasta ammattitaitoaan.

2.1 Oleg Sytiano

Oleg Sytiano on huilunsoitonlehtori Turun ammattikorkeakoulussa Suomessa. Hän on ollut huilupedagogiikan opettajani musiikkipedagogiopintojeni aikana Suomessa. Hänen mielipiteensä ovat minulle erittäin tärkeitä tässä vaiheessa, kun aloitan huilunsoitonopettajan uraani.

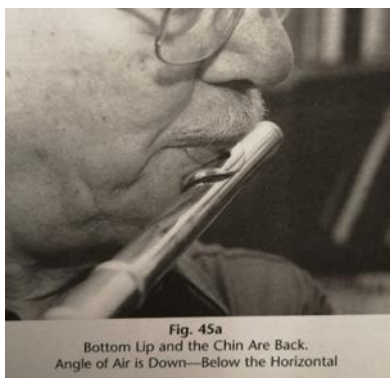
Silvia, S: Mitä suosituksia antaisit aloittelevalle huilunsoitonopettajalle?

Oleg, O: Suosittelen opettamaan kutakin huiluoppilasta henkilökohtaisella tavalla sekä erilaisten keinojen ja opetusmenetelmien kokeilemistä, jotka vaikuttavat tehokkaimmilla kulloinkin vallitsevassa tilanteessa.

S: Mitkä ovat yleisimpiä ongelmia, joita olet kohdannut opettamisessa ja minkälaisia ratkaisuja olet löytänyt niihin?

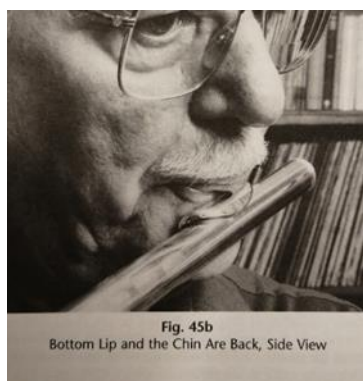
O: Yksi yleisimpiä ongelmia, joita sekä pienemmillä että suuremmilla opiskelijoilla on, on liiallinen jännitys ja siitä johtuva stressi. Ongelman ratkaisemiseksi Angeleita Floyd osoittaa kirjassaan "The Gilbert Legacy" erilaisia ratkaisuja. (Kuvat 2 ja 3.) On hyvä ottaa syvempi hengitys vatsan läpi, pallean avulla, jotta välttyään tarpeettomilta ja hyödyttömiltä jännitteiltä. Leuan alueelle tavallisesti kertyvä jännitys voidaan poistaa hieronnalla ja erityishoidoilla. Luvussa "Leuka ja leuan asento" selitetään seuraavasti:

- *Leukaperän ja leuan perusasento (Kuva 2) - Kun huulet on sijoitettu rentoon, ulostyöntyvään asentoon, seuraava askel on tarkastella leukaperän ja leuan asentoa. Leukaperä lasketaan alas takanivelestä, jolloin leuka pysyy rentona. Tämä asento luo suuremman suuontelon, joka auttaa ilman vapaata virtausta ja mahdollistaa ilmavirran suunnan paremman hallinnan ja joustavuuden. (Floyd 1990, 57)*

Kuva 2: Leukaperän ja leuan perusasento. (Floyd 1990, 57)

- *Leuan suhde alahuulen liikkeeseen (Kuva 3.) – Harjoitukseksi Gilbert ehdotti, että hampaat lukitaan yhteen ja huulia siirretään eteenpäin, pois hampaista. Vaikka hampaat olisivat tiiviisti yhdessä, huulet voivat silti liikkua vapaasti mihin suuntaan tahansa ilman, että leuka liikkuu. Pudota leuka alas ja huomaa luonnollinen, rento suun asento. Puhalla tarpeeksi ilmaa erottaaksesi huulet toisistaan. Alahuuli taakse vedettynä ja leuka alhaalla, huomaa ilman kulkusuunta alaviistoon, horisontaalisissa tasossa. Kun alahuulta vedetään takaisin ja leuka alas, huomaa suunta, jossa ilma kulkee alaspäin vaakatason alapuolella. (Floyd 1990, 57)*

Kuva 3: Leuka suhteessa alahuulen liikkeeseen. (Floyd 1990, 57)

S: Mitä huilunsoiton oppikirjoja ja opetusmenetelmiä käytät päivittäin aloittelijoille suunnatuilla huilutunneilla?

O: Normaalisti käytän seuraavia oppikirjoja:

- Vivo
- Huilu ja minä (The flute and me)
- Trevor-Wye: Practice book for the flute, volume 1–5;
- Rampal and Marion: Methode pour Henry Altes

S: Millainen näkökulma sinulla on huilupedagogiikkaan?

O: Kaikilla opettajilla on erilaisia näkemyksiä. Hyvän huilunsoitonopettajan täytyy löytää erilaisia hyviä tapoja ratkaista soittoteknisiä ongelmia, kuten esimerkiksi kielitykseen liittyvät haasteet, jotka voidaan ratkaista samoilla menetelmillä, joita käytetään mm. puheterapiassa.

Huilunsoitonopettajan tehtävänä on löytää oppilaalle erilaisia soittoteknisesti sopivia keinoja ja neuvoa niiden oikeanlaisessa käytössä. Harjoituksia voi tehdä myös ilman huilua tietyn ongelman poistamiseksi. Selkeiden ja ymmärrettävien esimerkkien käyttö on erityisen tärkeää silloin, kun oppilas on lapsi.

2.2 Signe Sjölund

Signe Sjölund on musiikin hahmotusaineiden ja huilunsoiton lehtori Turun konservatoriossa. Haastattelin häntä saadakseni tietää, miten hän toimii sekä musiikin hahmotusaineiden (Kuva 4.) että huilunsoiton opettamisessa. Haastattelu oli tärkeä musiikinopetuksen pohdinnassa.

Silvia: Minkälaisia haasteita sinulla on ollut vuosien varrella aloittelevien oppilaiden huilunsoitonopetuksessa ja miten olet ratkaissut ne?

Signe: Pienten huiluoppilaiden yleinen ongelma on löytää puhalluksen oikea suunta ja kuinka ohjata ilmavirta huilun puhallusaukkoon. Opettaja voi näyttää ja selittää sen heille suullisesti, miten löytää oikean tavan tehdä se, mutta oppilaiden täytyy itse kuitenkin löytää se, koska se on jotain näkymätöntä, eikä sitä ole helppo selittää vain sanoilla. Vaikeinta on selittää käsitteitä ymmärrettävästi ja

korjata asioita, jotka ovat näkymättömiä. Pikkulapsille konkreettisen mielikuvan antaminen on erittäin hyödyllistä esim. vertaa huilun puhallusta kynttilän puhallukseen tai nopeaa sisään- ja uloshengitystä kumiankan kanssa, joka laajenee heti, kun se on puristettu tyhjäksi.

Silvia: Mitä vaikeuksia olet kohdannut edistyneiden huilunsoitonopiskelijoiden kanssa ja miten olet ratkaissut ne?

Signe: Edistyneiden huilunsoitonopiskelijoiden haasteet ovat erilaisia. Esimerkiksi suuremmat vaikeudet eivät ole niinkään soittoteknisiä, vaan usein kyse on motivaatiosta. Opettajan tehtävänä on antaa oppilaille riittävästi vaihtoehtoja ja motivoida sekä kannustaa oppilaita itsenäisiksi muusikoiksi. Se tarkoittaa siis kasvamista huilisteiksi, joilla on oma mielipide. Opettajan tulisi kannustaa oppilaita muodostamaan oma musiikillinen näkemyksensä. On hyödyllistä antaa huiluoppilaille tarpeeksi musiikkikappaleita opeteltavaksi ja antaa heidän tutkia, miten he voivat löytää oman tiensä. Näin he pystyvät laajentamaan omaa osaamistaan sekä näkökulmiaan.

On tärkeää myös antaa opiskelijalle riittävästi materiaalia soittaa, kuunnella ja keskustella siitä, mistä hän piti tai ei pitänyt; oppia lukemaan ja analysoimaan, löytämään musiikin harmonia ja puhumaan musiikin sisällöstä.

Silvia: Mitä huilunsoiton opetusmateriaaleja ja -menetelmiä käytät päivittäin?

Signe: Lasten kanssa aloitan yleensä Vivo-kirjasta, jonka jälkeen en yleensä seuraa huilunsoiton oppikirjoja, vaan valitsen oppilaille tapauskohtaisesti sopivia kappaleita.

Lasten kanssa on myös tärkeää pitää huilunsoitossa yllä korkeaa motivaatiota, joten etsin myös ohjelmistokappaleita, jotka voivat auttaa oppilaita rakentamaan mielikuvaa erilaisista musiikin historiallisista tyyleistä ja aikakausista ja pitämään huilunsoittomotivaationsa mahdollisimman korkealla.

Kuva 4: Nuottien nimet. (Kuva huiluluokasta, Silvia Raia.)

2.3 Francesco Baldi

Yliopiston opettaja, huilunsoiton professori Francesco Baldi, on toiminut huilunsoitonopettajanani monta vuotta Italian Santa Cecilia Konservatoriossa. Halusin kysyä häneltä joistakin yleisistä ongelmista, joita konservatorion huiluoiskelijoilla mahdollisesti on.

S: Mitä ongelmia konservatorion huilunsoitonopiskelijat ovat usein kohdanneet? Miten ongelmat on ratkaistu?

F: Tämä on monimutkainen kysymys, johon ei ole yhtä ainoaa vastausta. Jokaisella huilunsoitonopiskelijalla on erilaisia vaikeuksia, joissain tapauksissa jopa vastakkaisia. Jotkut opiskelijat saattavat pitää jonkun kappaleen soittamista teknisesti hyvin vaikeana asiana, kun taas toiset saattavat pitää samaa kohtaa hyvin helppona: joillakin opiskelijoista voi olla kehittynyt soittotekniikka, mutta heillä voi silti olla vaikeuksia hyvän äänen tuottamisessa huilulla, kun taas toisten opiskelijoiden ongelmat voivat olla päinvastaisia.

Olen myös törmännyt huilunsoitonopiskelijoideni keskuudessa henkilökohtaisiin tekijöihin, joita soitonopettaja ei voi sivuuttaa. Olen yrittänyt valita jokaiselle opiskelijalle erilaisia opetusmenetelmiä ottaen huomioon myös opiskelijan henkilökohtaiset ongelmat kuten esim. terveyssyyt, masennusjaksot jne. Olen aina vastustanut samojen opetusmenetelmien soveltamista kaikkiin opiskelijoihin, kuten jotkut kollegoistani ovat vuosien varrella tehneet.

S: Mikä on näkemyksesi huilunsoitonopetuksesta?

F: Instrumentin opiskelu ja opettaminen on mielestäni kuin tutkimuslaboratorio. Opettajan ja opiskelijan on löydettävä yhdessä ratkaisuja erilaisiin soittamiseen liittyviin vaikeuksiin, jotka voivat vaihdella opiskelijasta toiseen. Tuloksilla on merkitystä, ei henkilökohtaisen opetustapani pätevyydellä. Jos opiskelija saa hyvän tuloksen käyttämällä erilaista ratkaisua kuin omani, olen ehdottomasti sen kannalla. Mielestäni on pikemminkin väärin pakottaa omat opetusmenetelmänsä kaikille opiskelijoille tuloksiin katsomatta.

2.4 Marco Ferraguto

Marco Ferraguto on ollut ensimmäisiä huilunsoitonopettajiani opiskellessani Italiassa. Hän opetti minulle huilunsoiton perusasiat. Marco opettaa musiikkia ja huilunsoittoa ala- ja yläkoulussa Roomassa, Italiassa. Hänen haastattelustaan ymmärsin, miten huilunsoiton oppitunnin voisi organisoida paremmin.

S: Minkälaiset vaikeudet ovat yleisiä nuorten huilunsoitonopiskelijoiden kanssa?

M: Yleinen vaikeus, jonka olen kohdannut nuorten huilunsoitonopiskelijoiden kanssa, on huilun liittäminen suukappaleeseen, toisin sanoen huilun kokoaminen oikein, ei liian kiinni eikä auki (kyse on millimetreistä), tarkan tasapainon löytäminen suukappaleen, rungon, sekä jalan välillä on tärkeää ja haasteellista. Kun tasapaino osien kesken on löydetty, äänen muodostaminen huilulla toimii.

Toinen tärkeä yleinen ongelma, joka pitäisi ratkaista oikealla tavalla, on käsien ja viidennen sormen asento. Pikkusormen pitäisi olla kaareva kuten kaikki muutkin sormet. (Kuva 6.)

S: Mitä suosittelet tämän vaikeuden ratkaisemiseksi ja missä tilanteissa olet kokeillut näitä menetelmiä?

M: Ratkaistakseen tämän vaikeuden, esimerkiksi Trevor Wye kertoo kirjassaan *Practice Book for the Flute*, ensimmäisessä osassa, huilun kokoamisesta ja osoittaa, miten suukappale ja jalka tulisi asettaa läppien mukaiseksi. Kirjassa kirjoitettua ratkaisua ei kuitenkaan voi soveltaa kaikille, koska kaikilla oppilailla on eri muotoiset huulet ja suu. Joten, koska jokaisen oppilaan fyysinen rakenne on erilainen (leukaperä, leuka, huulet), huilu asettuu kullekin eri tavalla. Kokeilin näitä menetelmiä kaikilla instrumenttitunneilla: koulussa, henkilökohtaisen opiskelun aikana, erikoistumis- ja mestarikursseilla, opetustunneilla ja kaikissa niissä tilanteissa ja yhteyksissä, joissa äänen ja soittotekniikan tutkimusta tehdään.

Voit myös kokeilla omia menetelmiäsi missä tahansa tilanteessa, jossa sinun on kerrottava huiluoppilaallesi, miten soitetaan. Voit antaa yksinkertaisen neuvon huilutunnilla.

S: Mikä olisi mielestäsi tärkein soittotekninen evästys huilusoiton lämmittelyn aikana? Mitä menetelmiä pidät hyödyllisimpinä lämmittelyn aikana? Kuinka kauan tämä osa oppitunnista yleensä kestää?

M: Tärkein tekijä lämmittelyn aikana on huilun äänen etsiminen ja kehittäminen. Kokemusteni mukaan jotkut äänet, esimerkiksi huiluäänet ovat varsin toimivia soittoteknisen parannuksen kannalta. Keskitason huilunsoitonopiskelijoiden kanssa suosittelen soittamaan kyseisiä ääniä. On myös muita hyödyllisiä ja kiinnostavia ääniharjoituksia kurkun avaamiseen, kuten tuplaäänet, harmoniset äänet ja laulaminen soittamisen aikana esim. murtosoinnut tai pitkät nuotit. Tämä osa lämmittelystä voi kestää noin 30 minuuttia.

S: Mitä verryttelyharjoituksia käytät päivittäin nuorten opiskelijoiden huilutunneilla, ja mitä menetelmiä suosittelet lämmittelyyn?

M: Huilutunnin alussa suosittelen, että soitetaan pitkiä nuotteja, alkaen mukavasta nuotista kuten g1 ja sitten siirtyen korkeammalle tai matalammalle

kokosävelaskeleilla tai puolisävelaskeleilla. Sen jälkeen suosittelen soittamaan sävelasteikkoja ja murtosointuja. Jos lapset ovat pieniä, heidän voi olla hyvä tutkia askel askeleelta duuriasteikkoja ja molliasteikkoja, kunnes etumerkinnöissä saavutetaan kolme ylennysmerkkiä ja kolme alennusmerkkiä.

S: Miksi olet sitä mieltä, että huilusoiton tekniikan opettelu on olennaista?

M: Soittotekniikka on olennainen, jotta musikaalisuutta ja persoonallisuutta voidaan ilmaista huilun äänen avulla. Hyvän äänenlaadun kautta, syvä ääni, joka meillä jokaisella on, tulee luonnostaan esiin.

3 Henkilökohtainen näkemys huilunsoitonopettajan edistymisestä

Tässä luvussa kirjoitan tärkeimmistä asioista, joita minulla on ollut mahdollisuus tutkia entistä syvemmin ja syventääkseni tietämystäni kuluneen lukuvuoden aikana.

3.1 Henkilökohtaiset kokemukset ja avainosaaminen

Turun ammattikorkeakoulun musiikkipedagogin monimuoto-opinnoissa minulla oli mahdollisuus syventää monia käsitteitä, mutta ennen kaikkea minua kiinnosti ajatus positiivisesta pedagogiikasta, joka on ollut minulle aiemmin lähes tuntematon. Tulin entistä tietoisemmaksi siitä, että ajatusten oikea muodostuminen perustuu edistykselliseen opetukseen.

Ymmärsin myös, että opetuksessa ei ole hyödyllistä käyttää lauseita, jotka sisältävät kieltoja, eikä tuoda esiin joitakin teknisiä puutteita, vaan näyttää oppilaalle, mitä hän voi tehdä oppiakseen jonkun asian. Se, että oppilas ei osaa vielä tehdä jotain asiaa, ei tarkoita, etteikö hän voisi oppia sitä.

Ensimmäisistä soittotunneista alkaen soittotekniikan kehittämisessä on erittäin hyödyllistä ottaa käyttöön harjoituksia, jotka voivat auttaa aktivoimaan palleaa. Pallea pitää saada toimimaan. Seuraavassa vaiheessa opiskelija ymmärtää paremmin, kuinka pallea liikkuu automaattisesti, ja sitten hän voi luoda oman mielikuvansa siitä, miten palleahengitys tapahtuu.

On parempi organisoida oppitunnit suunnitelmallisilla- ja progressiivisilla harjoituksilla, ettei tunneista tule liian pitkiä opiskelijoille, joilla ei ole vielä selviä vahvoja perusteita, sillä he saattaisivat edetä hätäillen. Lopputulokset ratkaisevat ja kun oppilaat saavuttavat tavoitteensa, on tärkeää, että opettaja antaa positiivista palautetta vahvistaakseen oppilaille tärkeimpiä peruseriaatteita.

Soitonopettajan jatkuva oma soitonharjoittelu sekä prima vista -soittaminen ovat olennaisen tärkeitä ylläpidettäviä taitoja, jotta hän ei menetä oppimistaitojaan

eikä mentaalisia käsitteitä (representaatiota = kognitiivisen psykologian käsite). Soitonopettajan ei pidä myöskään sekoittaa musiikin muotorakenteiden ja huilunsoittotekniikan perusoppimiskäsitteiden järjestystä.

Soitto-ohjelmiston tutkiminen, -valinta ja -soveltaminen ovat tärkeitä taitoja jokaiselle huilunsoitonopiskelijalle.

Metodologiasta ymmärsin, että huilunsoiton oppikirjojen (huilunsoiton eri menetelmät, joita käytetään myös akateemisessa ympäristössä) ovat hyödyllisiä huiluoppilaille, joiden on luotava vankka soittotekninen perusta. Oppikirjat sisältävät asteittaisia harjoituksia, ja ne on suunniteltu käytettäväksi opiskeltaessa soitonopettajan ohjauksessa. Tällaisia opuksia on laaja valikoima ja niitä löytyy kaikenlaisille kohderyhmille.

Olen nähnyt entistä konkreettisemmin, että oppisisällöt ja oppimisympäristö ovat oleellisen tärkeitä positiivisen oppimisen kannalta ja että vertaisoppiminen, eli toisen oppilaan kanssa soittaminen, johtaa näkyviin tuloksiin paljon nopeammin kuin yksin harjoittelu.

Opin, että hyvällä opettajalla on oltava hyvät ihmissuhdetaidot ja hänen on oltava täysin tietoinen roolistaan yhteiskunnassa. Hän on hyvin perehtynyt aiheeseensa, hän pystyy perustamaan erityisen opintopolun heti ensimmäisestä oppitunnista lähtien ja mukauttamaan sen vähitellen opiskelijan oppimistarpeisiin. Hyvällä opettajalla on hyvät tutkimustaidot koskien myös opiskelumateriaalia ja opetusmenetelmiä.

Hyvä opettaja sovittaa soitto-ohjelmistot opiskelijan oppimistarpeisiin ottaen huomioon hänen proksimaalisen kehityksen alueensa. Vygotskyn mukaan proksimaalisella kehityksen alueella tarkoitetaan eroa sen välillä, mitä oppija voi tehdä ilman apua, ja mitä hän voi saavuttaa ammattitaitoisen partnerin ohjauksella ja tuella tai yhteistyössä kyvykkäämpien vertaistensa kanssa. (Simply psychology)

Hyvä opettaja pohtii myös lapsen ikää ja kasvutekijöitä, on tietoinen reilun opetuksen sisällön käsitteestä, tuntee oppilaan samanaikaisesti muissa

kouluissa oppimat musiikin oppisisällöt, huomioi oppijan mielenkiinnonkohteet, on empaattinen eikä estä oppilaiden erilaisten persoonallisuuksien esilletuloa. Hyvä opettaja ottaa huomioon kaikkien oppimistarpeet (oppimishäiriöt mukaan lukien), joten opettajan on tärkeää pysyä aina ajan tasalla ja kehittää vaihtoehtoisia menetelmiä instrumentin ja musiikin opetukselle. Hyvä opettaja esittää myös kysymyksiä kannustaakseen oppilasta luomaan oman käsityksensä soittotekniikan oppimispolusta ja metakognitiosta, jolla koulutustavoitteisiin pyritään. Hyvä opettaja tarkistaa ja arvioi usein akateemista opetussuunnitelmaansa.

Ensimmäinen opetuskokemukseni oli, kun annoin yksityisiä huilutunteja suorittaessani viimeisiä vuosia akateemisista huiluopinnoistani. Pian ymmärsin, että opettaminen sopii hyvin persoonallisuuteeni, ja että opettaminen voisi samalla kouluttaa minua jatkuvaan oppimiseen.

Huilunsoiton opettaminen toimii kallisarvoisena lähteenä, jonka yhteydessä opettaja voi hankkia vankkoja vuorovaikutus- ja organisaatiotaitoja ja oppia huilunsoiton opiskeluun ja tietysti myös opetukseen liittyviä käsitteitä.

Valmistuttuani pääsin mukaan Italian kouluympäristöön osallistumalla musiikkiprojekteihin Rooman alueella yhdistysten ja yksityisten koulujen kautta sekä opettamalla jossain julkisessa koulussa. Päätin jatkaa opettamisen taidon opiskelua Suomessa.

Nämä kokemukset tekivät minuun syvän vaikutuksen. Niiden kautta yhteisöllisyyteni sekä vastuuntuntoni ja opetustaitoni ovat kasvaneet ja kehittyneet suuresti (täydellinen koulutuksen, tutkimuksen ja kehityksen kolmio).

Opetuksessa ei pidä jättää hauskanpitoa viimeiseksi asiaksi (jos näen - muistan, jos teen - opin - ja paras tapa oppia on pitää hauskaa).

Opin hallitsemaan paremmin sanojen käyttöä, stressiä, tunteita ja aikatauluja, sopeutumaan opiskelijan työskentelytahtiin ja olemaan kadottamatta opetuksen päämäärää, huomioiden kaiken aikaa oppimistulokset.

Nämä ovat vain muutamia kokemuksia, joita halusin jakaa opinnäytetyössäni, mutta minussa oleva ”hyvä opettaja” on myös tietoinen siitä, että koulutusprosessi on erittäin pitkä, jopa elinikäinen, koska emme koskaan lakkaa oppimasta. Henkilökohtaiset suorat kokemukset ovat avainasemassa itsensä kehittämässä ja kaikkein tärkein asia oppimisessa on halu kehittää itseään joka päivä.

3.2 Henkilökohtaiset tavoitteet ja oppimismahdollisuudet

Opettajan on tärkeää asettaa henkilökohtaisia tavoitteita myös työelämässä, ja ennen kaikkea on tärkeää tarttua koulutusympäristön ja työelämän meille tarjoamiin oppimismahdollisuuksiin. Elämme yhteiskunnassa, jossa voimme valita eri koulutustarjontojen välillä, voimme valita juuri sen, minkä uskomme olevan itsellemme sopivin.

Oman elämän päämäärien valitseminen ja niiden loppuunsaattaminen harjoittelulla ja opiskelulla on nyky-yhteiskunnassa vahva tekijä henkilökohtaisessa edistyksessä. Selkeiden ideoiden saaminen ja tavoitteiden löytäminen auttaa lyhentämään tämän tuloksen saavuttamiseen tarvittavaa aikaa, mutta myös henkilökohtaiset taitomme, kykymme ja tietomme ovat tärkeässä roolissa meille kaikille.

Kaikki tämä johtaa metakognition käsitteeseen, jota alamme käyttää jo peruskoulusta lähtien - usein tiedostamattomasti. Siitä asti, kun päätin suorittaa jatko-opintojani Suomessa Italian sijaan, olen usein miettinyt, missä vaiheessa metakognitiivinen prosessini on ja mikä rooli ja minkä maan yhteiskunnassa minulla on.

Monista maista, joissa olisin voinut opiskella musiikkipedagogiikkaa, valitsin Suomen, koska osasin jo kielen perusteet ja koska tiesin, että Suomi ja Pohjoismaat panostavat elinikäiseen oppimiseen, kouluissa, korkeakouluissa, yliopistoissa ja työelämässä. Suomeen saapuminen oli myös henkilökohtaisesti tärkeä päätös, jotta saatoin parantaa kielitaitoani mahdollisimman paljon, sen

jälkeen, kun tiesin että nykyinen päämääräni tulisi olemaan musiikin opettaminen julkisissa kouluissa suomen kielellä.

Erasmus-projektin kautta minut valittiin suomalaiseen koulutusohjelmaan. Se fakta, että tämän projektin kautta koin olevani autettu ja tuettu sekä Suomen-, että Italian valtioiden taholta, oli erittäin tärkeää.

Löysin Suomesta laajan koulutustarjonnan. Maisteriopintojeni päätteeksi tarjottiin Erasmus-työharjoittelua, jonka kautta pääsin opiskelemaan suomalaiseen koulutusohjelmaan. Oli tärkeää, että Suomen valtio sekä Italian valtio tukivat minua näissä ulkomailla toteutettavissa musiikkipedagogiopinnoissa.

Suomessa on paljon opiskelijoita, yhteiskunnan kallisarvoisia elementtejä: mielestäni Suomen valtio yrittää mahdollisimman paljon tukea heitä ja saada heidät tuntemaan olonsa hyväksi. Tämän takia tunnen olevani onnekas, kun olen saanut tämän mahdollisuuden opiskella musiikkipedagogiaa Suomessa.

Tässä henkilökohtaisten tavoitteiden määrittelyn ja saavuttamisen vaiheessa on hyvin tärkeää oppia hallitsemaan tunteita, huolia ja pelkoja, aivan kuten on tärkeää oppia hallitsemaan niitä ennen konserttiesityksiä, -kilpailuja ja -kokeita sekä niiden jälkeen.

Terveysministeriön ohjeiden ja yliopisto-opiskelijoiden oppaiden viitteet voivat olla meille jokaiselle arvokas reflektiotyökalu. Löysin sattumalta erinomaisen oppaan, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö, oppaita 7. Siinä selitetään hengityksen kontrolloinnin merkitystä. Raportoin siitä seuraavia kiinnostavia käsitteitä:

Innostuminen on luonnollinen osa elämää, melkein kaikki innostuvat joskus. Sosiaalisen jännityksen aiheuttama toimintakyvyn heikkeneminen näkyy monella tavalla. Aikuisten tutkimuksissa on todettu, että merkittävää haittaa aiheuttava sosiaalinen ahdistus kehittyy 75 prosentilla 15-vuotiaista ja 90 prosentilla 23-vuotiaista. Sosiaalinen ahdistuneisuus kehittyy usein nuoruuden ja nuoren aikuisuuden aikana. Usein etsitään pop-taidetta ja nopeaa tapaa lievittää jännitystä, mutta sellaista ei ole. (Jännittäminen osana elämää, 7. Vanha opas)

Stressin, ahdistuksen ja jännityksen kanssa eläminen on taito, jonka voi oppia. Hyviä keinoja jännityksen kanssa elämiseen ovat ne, jotka aidosti lisäävät hyvinvointiasi.

Rentoutumiskeinot ovat yksilöllisiä. Hengitys on silta mielen ja ruumiin välillä. Se on yhteydessä mielensisäisiin kokemuksiin, esimerkiksi tunteisiin. Jännittynyt ja ahdistunut pidättää hengitystään tai hengittää kiivaasti tai pinnallisesti. Pelokas ei uskalla ottaa tilaa, edes hengittää vapaasti. Hengitys siis paljastaa, miten ihminen voi – toisaalta hengityksen avulla voi vaikuttaa hyvinvointiin merkittävästi. Hengitys on osittain automaattista, voimme vaikuttaa siihen esimerkiksi mielikuvien, liikkeen tai äänen avulla. (Jännittäminen osana elämää, 43.)

4 Henkilökohtaisia kokemuksia huilunsoitonopettajana

4.1 Yleisopetuksesta kohti syventävää

Taiteet ovat tärkeitä logiikan, hienomotoristen taitojen ja visuaalisten taitojen kokonaiskehityksen kannalta. Huilunsoiton opiskelu kehittää huilunsoittajan aivoja erityisesti oppimisvaiheessa, jolloin musiikin nuotit ja muut visuaaliset ärsykkeet rakentuvat ymmärrettävään muotoon aivoissa. Tässä tapauksessa abstraktimmat käsitteet, kuten sävelasteikot, rakentuvat luetuista nuoteista ja toistuvat niin, että ne tallennetaan huilunsoittajan mieleen.

Soitonopiskelu kouluttaa aivoja visuaalisten, auditiivisten ja tuntoaistiin perustuvien aistiärsykkeiden avulla, mikä on tärkeää kaikkien niiden lukuisten tietojen ja taitojen kehittymiselle, joihin ihminen kykenee (ts. musiikillinen/rytmisen ja harmoninen, visuaalinen/avaruudellinen, kielellinen/sanallinen, looginen/matemaattinen, kehollinen/kinesteettinen, ihmistenvälinen ja ihmisen sisäinen).

Musiikin ja huilunsoitonopiskelu auttavat objektiivisesti oppilaita parantamaan kykyjään, esimerkiksi luomaan henkilökohtaisia vuorovaikutussuhteita ja muodostamaan kokonaisemman henkilökohtaisen näkemyksen ympäröivästä maailmasta, muistamaan sisäisesti säveliä ja melodioita, säilyttämään ja parantamaan luontaisia taitojaan ja ominaisuuksiaan. Musiikin opinnot ovat erityisen tärkeitä, kun halutaan rakentaa entistä kokonaisempaa sisäistä maailmaa, henkilökohtaista näkökulmaa sekä kokea visuaalisia ja fyysisiä eleitä tarkemmin, taiteellisella tavalla.

Huilunsoitonopetuksen seuraaminen Turun ammattikorkeakoulussa, on auttanut järjestämään ajatuksiani helpommin: miten suunnitella ja järjestää huilunsoiton oppitunti paremmin, miten selittää soittoteknisiä asioita eri kielellä, miten valita oppimateriaalit sekä opiskella kaikkien näiden asioiden tutkimusta. Tästä kaikesta on ollut korvaamatonta apua.

Olen soittanut huilua noin 17 vuotta ja opintojeni alusta asti, olen aina yrittänyt huomioida opettajien sanoja, en ole koskaan opiskellut täysin yksin ilman opetusta. Olen osallistunut monille musiikkikursseille, enkä pelkästään instrumentaalikursseille. Olen päättänyt jatkaa seuraamalla uteliasta ja tutkivaa luonnettani. Tämä kaikki on luonut tukevan perustan huilunsoitonopettajaksi tulemiselleni. Akateemisen urani aikana minulla on ollut mahdollisuus kokeilla useita opiskelumenetelmiä, jotka perustuvat eri opettajilta saatuihin ja kerättyihin kirjoihin, musiikkitalenteisiin, moniin ohjelmistokappaleisiin, yhtyemusiikkiin, myös pianon tai kitaran säestyksellä jne. (Kuva 14.)

4.2 Huilunsoiton oppitunnin rakenne

Huilunsoitonopetuksen ohjelmistojen ja oppimateriaalien sekä pedagogisen aineiston etsintä on melko monimutkaista, mutta minua on auttanut suuresti Turun kaupungin lukuisat ja hyvin varustetut kirjakaupat, koska ne antavat kaikille mahdollisuuden tilata mitä tahansa kirjoja ja antavat tutkimusmateriaalin kaikkien käyttöön. Suurimman avun olen saanut opettajiltani, erityisesti nykyiseltä huilunsoiton- ja huilupedagogiikan opettajaltani Oleg Sytiankolta, joka on ollut aina käytettävissä antaen tehokkaita neuvoja. Hän on ollut opettajana korkeakoulussa jo vuosia ja on siksi hyvin perehtynyt aiheeseen. Lisäksi internet tarjoaa valtavan määrän tietoa, nuotteja, menetelmiä, verkkokirjoja, tiedostoja ja kaikkea muuta auttaa merkittävästi tiedonhaussa.

Aloitan yleensä huilunsoiton opetustuntini siten, että oppilas tekee lämmittelyharjoituksia muistin varassa, esimerkiksi soittamalla pitkiä nuotteja, joskus myös virittimen tuella. Sen jälkeen suosittelen vahvasti hengitysharjoituksia, joissa oppilas laskee, kuinka monta sekuntia hän voi vetää henkeä ja puhaltaa ilmaa ulos, joko seisomalla, istumalla tai makaamalla maassa.

Tämänkaltaisten harjoitusten jälkeen tulee asteikkojen ja murtosointujen soittoa, sekä nuottien lukemisen/ hahmotuksen syventämistä. Näiden jälkeen seuraa

huilunsoiton oppikirjoista otettujen kappaleiden tai harjoitusten soittaminen, jotka mielestäni sopivat kyseisen oppilaan ikään ja taitotasoon. Soittaminen tulee aina vasta sen jälkeen, kun oppilas on kuunnellut koko harjoituksen, selvittääkseen, minkälainen lopputuloksen tulisi olla.

Seuratessani eri ikäisten ja -tasoisten oppilaiden huilutunteja konservatoriossa. huomasin, että huilunsoitonopetuksen yleinen taso Suomessa on korkea. Alla on yhteenvetoja havainnoista, joita tein huilunsoiton oppitunteja seurattessani.

- Soitetaan ensin joitakin lämmittelyharjoituksia, esimerkiksi huilunsoiton oppikirjoista.
- Harjoitellaan kielitystä, artikulaatiota katkaisemalla ilmavirtaa kielellä käyttäen tavuja DU, TU tai TA.
- Käytetään eri värejä, jotta voidaan hahmottaa paremmin nuotteja, jos oppilaalla on vaikeuksia nuotin lukemisessa.
- Puhutaan ja keskustellaan oppilaan kanssa, jotta hän voi ilmaista itseään vapaasti.
- Tuetaan pianon säestyksellä oppilaan huilunsoittoa.
- Pidetään luokkahuone siistinä ja järjestyksessä. Luokka voidaan myös koristella ja käyttää iloisia värejä.
- Puhutaan selkeästi ja annetaan selkeät ohjeet (ei liikaa samanaikaisesti).
- Käytetään muistivihkoa ja kirjoitetaan läksyt sinne.
- Näytetään ja tarkistetaan aina, että oppilas puhdistaa huilun oikealla tavalla.
- Tehdään erilaisia kysymyksiä, jotta oppilaat voivat miettiä, mitkä olisivat oikeita vastauksia.
- Lauletaan tavulla TI lyhyissä nuottiarvoissa ja tavulla TAA pitkissä nuottiarvoissa.
- Käytetään kaarevaa huilun suukappaletta (Kuva 9), jos huiluoppilas on pieni lapsi.
- Laitetaan sormitustaulukko ja kuva huilun osista luokkahuoneeseen. (Kuva 11.)

- Ei soiteta liian usein malliksi pienille oppilaille, jotta he eivät soittaisi pelkästään matkimalla opettajaa, vaan myös lukemalla nuotteja.
- Tarkistetaan, että huiluoppilaalla on aina oikea vartalon asento ja että sormet ovat aina kaarevat.
- Autetaan oppilasta löytämään puhdas ääni tutkimalla aihetta yhdessä.
- Autetaan oppilasta yhdistämään sormien liike kielen artikulaatioon.
- Annetaan oppilaille kotiläksyinä musiikkityyliltään ja vaikeustasoltaan erilaisia musiikkikappaleita.
- Pidetään huilun huoltotarvikkeet luokassa, jossa opetetaan.
- Noudatetaan turvallisuusohjeita. Ei jätetä mitään tavaroita luokkakäytävän tielle.
- Hyvän mittainen huilunsoittotunnin aika on aloittelijoille 30 min., muutaman vuoden soittaneille 45 min. ja edistyneille opiskelijoille 60 min.

Seurasin myös pikkolonsoiton opetustunteja, sillä pikkolonsoitonopiskelu on ammattihuilistille hyvin tärkeää. Pikkolotunti on hyvä toteuttaa samalla tavalla kuin huilutunti, mutta eri ohjelmistolla.

Hyväksi havaittuja harjoituksia huilunsoiton oppitunneille

- Aloitetaan eri intervalliharjoituksilla, jotta saavutetaan soittimella hyvä ääni ja oikeanlainen joustavuus.
- Tehdään staccato-harjoituksia pallean avulla ja artikulaatioharjoituksia, joissa käytetään tavuja HO ja TA.
- Tehdään kaksoiskielitysharjoituksia eli artikulaatioharjoituksia käyttäen tavuja TAKA, TUKU, DAGA ja DUGU.
- Soitetaan seisaallaan kuin konserteissa tai istuen kuin orkesterissa. Opettaja voi seurata musiikkia (esim. orkesterin osia) nuotista tai tabletilta.
- On tärkeää soittaa aina hyvin (oikealla vireellä, dynamiikalla jne.) ja ajatella musiikillisesti, eikä sulkea suuta ja huulia, vaikka olisi väsynyt.
- Soitetaan kappaleet eri nopeuksilla, jotta saavutetaan askel askeleelta selkeämmät nuotit ja artikulaatiot.
- Musiikillinen tulkinta.

4.3 Huilunsoiton yleisiä teknisiä haasteita

Alla on luettelo joistakin yleisistä haasteista, joita olen huomannut huilunsoitonopiskelijoilla yleensä olevan.

- Joskus huiluoppilaan on vaikea koota huilu ja virittää se oikein. Tässä tapauksessa soitonopettaja voi tarvittaessa tarkistaa, säätää ja virittää huilua. Viritintä voi käyttää myös apuna.
- Samaan suuntaan puhaltaminen huilun suukappaleeseen voi olla vaikeaa joillekin huiluoppilaille. Tällöin huilunsoitonopettaja voi auttaa osoittamalla joitakin teknisiä apuvälineitä, esimerkiksi käyttää sormeja huilun suukappaleen sijaan ja yrittämällä puhaltaa siihen samalla tavalla kuin huiluun, tai ostamalla tähän tarkoitukseen erikoistarvikkeita. (Kuva 8.)
- Pidetään annettu etenemisjärjestys huilunsoittoa harjoiteltaessa esim. ensin lämmittelyharjoitukset, sitten asteikot ja sen jälkeen kappaleiden soittaminen. Soitonopettajan kannattaa muistuttaa oppilasta siitä, että on parempi tehdä lämmittelyharjoituksia ennen kuin alkaa soittaa kappaleita.
- Tutkitaan ja analysoidaan soitettavaa musiikkikappaletta, jotta saadaan kokonais käsitys teoksesta. Soitonopettaja voi tukea oppilasta pyytämällä häntä toistamaan musiikkikappaleen useita kertoja ja saada hänet kuuntelemaan sitä, jotta oppilas voi opetella ulkomuistista pidentäen vähitellen osien pituutta, jotka pitää muistaa.
- Monien asioiden miettiminen samaan aikaan vaatii kovaa keskittymistä. Onkin hyvä pitää taukoa, jos oppilas vaikuttaa väsyneeltä.
- Jos huiluoppilaan sormien liikkeen ja kielenkäytön yhdistäminen soittamisen aikana ei onnistu, kannattaa tehdä enemmän soittoteknisiä harjoituksia, jotta yhdistelmä alkaa toimia.
- Sormien pitäminen oikeassa kaarevassa asennossa läppien keskellä ei ole helppoa kaikille huiluoppilaille. (Kuva 6) Huilunsoitonopiskelua varten on tarjolla erilaisia apuvälineitä, kuten peukalotukia (Kuva 5.) ja pehmusteita, joita voi käyttää.

Kuva 5. Oikean käden peukalotuki.

Kuva 6. Käsien sijainti huilulla. (Etsy.)
(Flute center of New York. a.)

Kuva 7. Huilun tukityyny. (Flute center
of New York.b.)

Kuva 8. PneuMa Pro -
puhalluksenohjaaja
puhallusharjoituksiin. (F-musiikki.)

Huiluoppilaalla voi olla vaikeuksia ilmavirran ylläpitämisessä samalla, kun hän artikuloi musiikkia. Olisi hyödyllistä, jos huilunsoitonopettaja antaisi tiettyjä mielikuvia selittääkseen joitain käsitteitä. Voimme kuvitella monia asioita. Voimme esimerkiksi ajatella itsemme patsaan rintakuvana, johon voimme nojata, sitten hengittää ja ohjata ilmavirtaa uloshengityksen aikana, tai kuvitella, että lanka vetää meitä ylös pään yläpuolelta, jolloin soittaja roikkuu siitä kuin nukke, tai voimme kuvitella, että hengitystiet ovat kuin pitkä putki, josta ilma tulee.

Jos huilisti on pieni, huilun runkoon on mahdollista laittaa erilaisia suokappaleita. (Kuvat 9 ja 10.)

Huilun laadulla on myös merkitystä äänen laatuun.

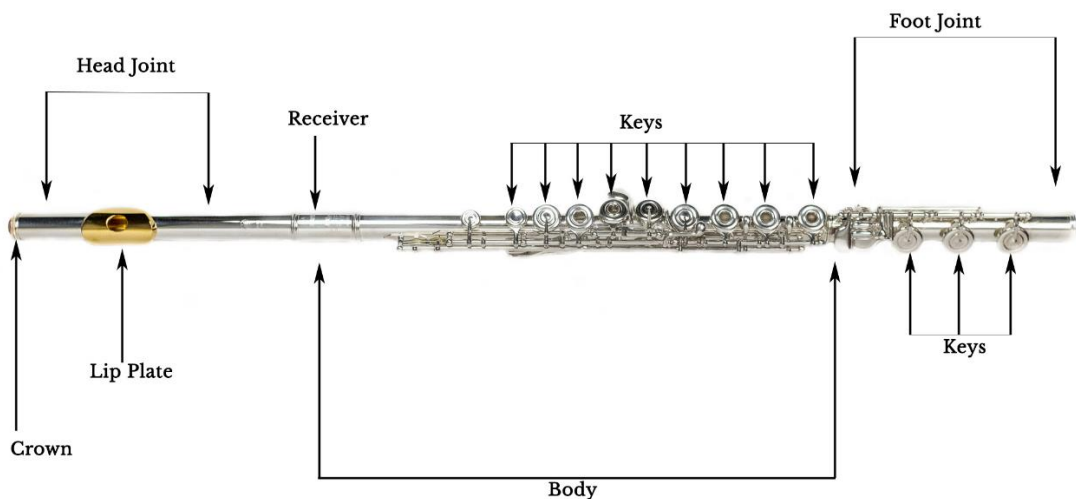

Kuva 9. Käyrän suukappaleen jalusta. (Music & Art.)

Kuva 10. Silmukka suukappale. (Jupiter.)

On tärkeää selittää aloittelevalle huiluoppilaalle, mitkä ovat huilun eri osat (Kuva 11.) ja antaa hänelle käsitys hengityselinten toiminnasta. (Kuvat 12 ja 13.)

Kuva 11. Huilun eri osat. (AMRO-musiikki.)

Hyödyllisiä harjoituksia verryttelyyn

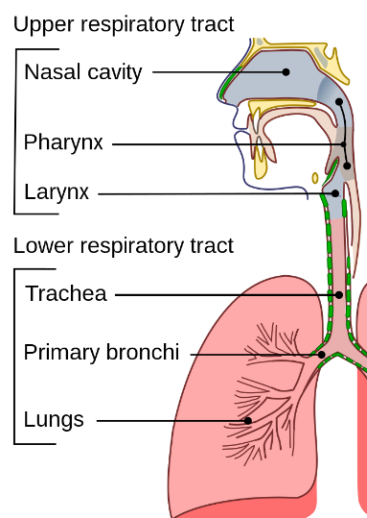
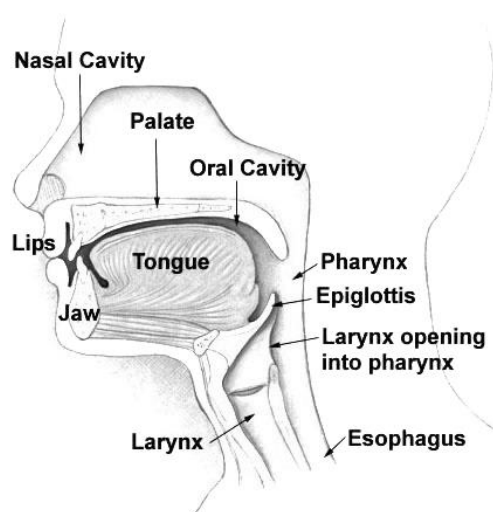
Yksi parhaista venyttelyharjoituksista kokemukseni mukaan on huulten verryttelyharjoitus, jossa huilistin on pidettävä suukappale tasaisena vaihtamalla intonaatiota huulten liikkeen kautta, tämä liike voi olla eteen- ja taaksepäin, kunnes huilisti soittaa täydellä resonanssilla.

Toisessa verryttelyharjoituksessa pidetään suu täysin auki noin kymmenen sekuntia. Huilisti voi seistä nojaten päätä seinää vasten ja kaartaa selkää

molemmille puolille muutaman minuutin ajan yrittäen samalla tuntea miten pallea aktivoituu.

Rentouttavia harjoituksia voi tehdä milloin tahansa huilutunnin aikana.

Soittaja vuorottelee pitkiä ja lyhyitä hengityksiä makuuasennossa, yrittäen pitää ne mahdollisimman pitkään. Musiikkia kuunneltaessa ja kuvia visualisoitaessa on mahdollista venyttää kaulaa ja hartioita, kuten Alexander-tekniikassa. Tämä on sellainen määrä työtä, joka tulisi jakaa erillisiin vaiheisiin ja jota tulisi tutkia useamman päivän aikana.

Kuva 12. Ihmisen suu, pää ja kaula. Kuva 13. Henkitorvi.

(Wikipedia.a. Ihmisen suu.)

(Wikipedia.b.Henkitorvi.)

4.4 Lista huilun- ja pikkolonsoiton oppikirjoista vaikeusjärjestyksessä

Tässä on lista kansainvälisesti käytetyistä menetelmistä, joita olen kokeillut ja joita olen pitänyt hyödyllisenä opintojeni aikana:

- Vivo-book (I discovered it in Finland, and I recommend it for children)
- Trevor Wye - Practice book for the flute vol. 1-5; Breathing & Scales
- Suzuki - Suzuki flute school vol. 1-5
- Rampal and Marion - Methode pour Henry Altes

- Galli - 30 exercises for the flute Op. 100
- Gariboldi - 20 studies Op. 132
- Ernesto Köhler - Daily studies for the flute; 15 easy studies for the flute
- The flutist' s progress Op.33,
- Bántai-Kovács - Selected studies for flute,
- Isabelle Ory - La flûte traversière,
- Barbara Gisler - Magic flute,
- Philippe Bernold - La technique d' embouchure,
- M. A. Reichert - 7 daily exercises for flute Op. 5,
- Sigfrid Karg-Elert - 30 studies for flute Op. 107,
- Marcel Moyse - The beginner flautist; 24 little melodic studies; Scales and arpeggios; De la sonorité, art and technique; De la sonorité; Gammes et arpeges,
- Taffanel et Gaubert - Complete flute method; 17 big daily exercises for the flute; Grands excercises journaliers de mécanisme; Méthode complète de flute,
- J. Andersen - 24 studies Op. 15, Op. 30, Op. 60, and Op. 63,
- E. Kohler - 30 virtuoso studies Op. 75,
- G. Briccialdi - 6 grand studies for the flute Op. 31,
- J. Herman - 12 grandes etudes de style,
- B. Fürstenau, Op. 107,
- N. Paganini - 24 caprices Op. 1.

Oppimateriaalia pikkololle:

- Edition Peters - Orchester Probespiel,
- Trevor Wye & Patricia Morris - A piccolo practice book.

Olen soittanut myös seuraavia barokkihuiluharjoituksia:

- Janice Dockendorff Boland - Method for the One-Keyed Flute.

Alla olevien oppimateriaalien (Kuva 14.) lisäksi olen soittanut valtavan määrän ohjelmistoa (piano- ja kitarasäestyksellä sekä monilla muilla soittimilla). Lista olisi melkein loputon, joten jätän huilunsoitonopetusmateriaalien henkilökohtaisen tutkimisen ja jalostuksen lukijalle.

Kuva 14. Oppikirjoja huilulle. (Silvia Raian nuottikokoelmasta.)

5 Huilunsoitonopetus – rakkauden teko

Opinnäytetyöprosessi on ollut minulle uusi kokemus. Itseni kehittäminen ei pääty opinnäytetyön kirjoittamisen jälkeen, vaan se tulee varmasti jatkumaan, koska jatkuva oppiminen ja kehittyminen on minulle sydämen asia.

Tämä on ensimmäinen pedagoginen opinnäytetyöni. Kirjoitin sen sekä englanniksi että suomeksi, joista kumpikaan ei ole äidinkieleni. Opinnäyteprosessi on vaatinut sopeutumista aikatauluihin ja kirjoitustyyliihin, jollaisia en ollut aiemmin kokenut.

Huilunsoitonopiskelu ja opettaminen ovat minulle päivittäisiä asioita, ja olen varma, että se tulee olemaan näin koko loppuelämäni. Myönteisen, kokonaisvaltaisen ja yksityiskohtaisen näkemyksen säilyttäminen huilunsoitonopetuksesta ja opiskelijan oikeanlaisesta oppimisesta samaan aikaan, saattaa olla yksiä tämän ammatin suurimmista vaikeuksista. Koska opettajat saattavat joskus eksyä omiin opetusrutiineihinsa, on toisinaan tarpeen muistuttaa itseään siitä, millainen opiskelijan mieli voi olla. Pidän ajatuksesta, että oppilailta on mahdollista oppia paljon, jolloin opettaja on itse myös oppilas.

Eri opetusmenetelmien tutkiminen, erilaisten näkökulmien kerääminen, kommunikointi kollegoiden ja oppilaiden kanssa, soitonharjoittelu, itsensä peilaaminen muihin, jatkuva päivittäminen, mukautuminen erilaisiin akateemisiin ja oppilaitoksellisiin konteksteihin, eloisin kiinnostuksen ja rakkauden ylläpitäminen ammattia kohtaan ovat kaikki suuria rakkauden tekoja, koska rakkaus omaa työtä kohtaan on erittäin olennaista. Huilunsoitonopettajalle sekä huilunsoitto että soitonopetus ovat rakkaudentekoja, sekä itseä että oppilaita kohtaan.

Lähteet

AMRO music. visited. 23/03/2023. <https://www.amromusic.com/flute>.

Creating learning outcomes.

05/03/2023.availableat.<https://www.bu.edu/provost/files/2017/06/Creating-Learning-Outcomes-Stanford.pdf>.

Education corner. visited 10/02/2023.<https://www.educationcorner.com/scaffolding-education-guide.html>.

Etsy. visited 23/02/2023.<https://www.etsy.com/it/listing/1110170541/taccuino-per-flauto-trasversale-diario>.

Floyd, A. 1990. The Gilbert legacy. Iowa. Winzer Press.

Flute Center of New York.a. visited 23/03/2023.<https://flutecenter.com/products/flute-cushion?variant=39400400617566>.

Flute Center of New York.b. visited 23/03/2023.<https://flutecenter.com/products/thumbport-ii-right-hand-rest?variant=32023673077854>.

F-musiikki. visited 01/03/2023. https://www.f-musiikki.fi/brands/pneumo_pro.

Higher education. visited 08/02/2023.<https://blog.insidegovernment.co.uk/higher-education/what-is-lifelong-learning>.

Jupiter. visited 04/03/2023. <https://www.jupiter.info/en/the-loop-concept>.

Jännittäminen osana elämää. visited 04/03/2023.<https://docplayer.fi/1925630-Ylioppilaiden-terveydenhoitosaatio-oppaita-7-jannittaminen-osana-elamaa-opiskelijaopas.html>.

Music & Arts. visited 04/03/2023.<https://www.musicarts.com/yamaha-curved-headjoint-for-student-model-flute-main0050264>.

Oxford research encyclopedias. visited 08/03/2023.<https://oxfordre.com/education/display/10.1093/acrefore/9780190264093.001.0001/acrefore9780190264093e851;jsessionid=10B7CE051DB9C6DD1E0767DE9D3342EC>.

Pedagogy. visited 23/02/2023.

https://www.powerschool.com/PS_Blog-pedagogy-in-education-more-than-just-a-buzzword_101421-bodygraphic-3-1.

Simply psychology. visited 05/03/2023. <https://simplypsychology.org/Zone-of-Proximal-Development.html#:~:text=What%20is%20the%20Zone%20of,is%20%E2%80%9Cclose%E2%80%9D%20to%20mastering>.

Teaching. visited 04/03/2023. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/teaching>.

The Foundation of critical thinking. visited 08/03/2023. <https://www.criticalthinking.org/pages/defining-critical-thinking/766>.

Unesco. visited 08/02/2023. <https://learningportal.iiep.unesco.org/en/glossary/basic-learning-needs>.

Unesco-Unevoc. visited 05/03/2023. <https://unevoc.unesco.org/home/TVETipedia+Glossary/show=term/term=Key+competencies#start>.

What is teaching? visited 04/03/2023. <https://infed.org/mobi/what-is-teaching/>.

Wikipedia.a. Human mouth. visited 23/02/2023. https://en.wikipedia.org/wiki/Human_mouth.

Wikipedia.b. Trachea. visited 23/02/2023. <https://en.wikipedia.org/wiki/Trachea>.

Wikipedia.c. Affectional bond. visited the 10/02/2023. https://en.wikipedia.org/wiki/Affectional_bond